

søge at forandre denne Retning, det er en Retning, som ligefrem følger af Forholdets Natur og Landbrugets Udvikling. Jo mere dybtgaaende Bearbejdelsen bliver af Jorden, desto mere udviklet i Retning af Træklug blive Hestene, det Samme finder Sted her i Landet som i alle andre Lande; men ved Siden af denne tunge Hest vil det her i Landet som andetsteds være hensigtsmæssigt, om man har en Stamme at gaa til for ogsaa at kunne frembringe lettere Heste, hvortil man naturligvis ogsaa har Trang, og det strengt taget ikke til Lurusbrug. Her er, som allerede udtalt ved denne Sags 1ste Behandling, ikke Tale om Lurusheste i strengere Forstand, om Fuldblodsheste, men kun om at gjøre det muligt her i Landet at frembringe lette Heste til Kavalleribrug og til let Træklug. Dernæst siges der, at Stamstutteriet jo har vist, at man der ikke kunde frembringe en saadan Hest; man har famlet og gjort Forsøg, og alle saadanne ere mislykkede. Man maa imidlertid huske paa, at vi i gamle Dage have haft en konstant Stutterirace paa Frederiksborg, som i sin Tid har virket særdeles meget til Landets Hesteavls Fremme. Denne konstante gamle Stutterirace have vi selv ødelagt, idet man fra Regjeringens Side i den første Halvdel af dette Aarhundrede har begyndt at gjøre Experimenter med den gamle Stamme og tilsidst helt bortsolgt den for at indføre Fuldblod istedetfor. Naar man nu igjen fra Aaret 1862 af har søgt at opfriske den gamle Race, saa er det Noget, der følger af sig selv, at det ikke er muligt at faa en konstant Race i Løbet af 8 Aar. Dertil udfordres mange Hestegenerationer, der skal altsaa meget lang Tid dertil. Enten maa vi erkjende, at det har været uklogt af Regjeringen og Rigsdagen at vedtage Loven af 1862 og senere den af 1866 og i saa lang Tid bevilge Penge til Stutteriet, thi disse Penge maa være spildte, naar man ikke vil give længere Tid til Forsøgenes Udvikling end 8 Aar, eller ogsaa maa man vedblive med at opretholde Stutteriet, og nu siger jeg: hidtil have vi givet aarlig cirka 10,000 Rd. til Stamstutteriet, foruden hvad Stutterigaarden selv kunde indbringe, hvilket vel omtrent

beløb sig til 3,000 Rd. Nu stiller Regjeringen det Forslag, at man skal bortforpagte Stutteriet og derfor modtage en Forpagtningsafgift af 2,000 Rd. Staten sparer altsaa de Penge, den selv hidtil har givet ud, og faar en Forpagtningsafgift. Nu er det jo saaledes, som den ærede Ordfører for Mindretallet ogsaa har bemærket, at den Forpagtningsafgift, der faas, er betydelig mindre end den Forpagtningsafgift, der vilde kunne faas, dersom man bortforpagtede denne Gaard paa almindelige Bilkkaar, men det er efter min For mening Noget, der ligger i Sagens Natur. Naar man opstiller særegne Bilkkaar for Forpagteren, hvilket man jo gjør ved Lovens § 5, nemlig at han skal drive Gaarden paa en bestemt Maade, eller der som her handles om, at han skal holde en bestemt Hestbestand af en vis Art og Størrelse, saa er det Noget, som man maa sige sig selv, at man ikke kan faa den samme Forpagtningsafgift, som naar man stillede Forpagteren aldeles frit. Nu kan der jo ganske vist være forskellige Meninger om, hvor den rette Grænse er at sætte. Regjeringen og Landsthinget have ment, at 2000 Rd. vilde være en passende Forpagtningsafgift, og de fleste Medlemmer af Flertallet mene, at man bør sætte den til 4000 Rd.; efter min Formening vil 2000 Rd. være tilstrækkeligt. Selv om Staten skulde komme til ad indirekte Veie at skyde Noget til Stutteriets Opretholdelse, vil det vistnok forholdsvis blive ubetydeligt; idetmindste vil det ikke blive Noget at regne imod; hvad den hidtil har givet ud dertil. Paa den anden Side har jeg dog sammen med et andet æret Medlem stillet et Forslag, der ligger midt imellem de to andre, og som gaar ud paa, at Forpagtningsafgiften skulde sættes til 3000 Rd. Vi have stillet dette Forslag efter at have haft en Conference med den høitærede Indenrigsminister, idet den høitagtede Minister da erklærede, at han troede at kunne gennemføre Loven med en Forpagtningsafgift af 3,000 Rd.; hvorefter han troede, at det vilde være umuligt at føre Loven ud i Livet, forsaavidt man satte Afgiften til 4,000 Rd. Det forekommer mig, at naar man ellers vil benytte Noget til dette Stutteris Opretholdelse,